
EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2024

WYMAGANIA EGZAMINACYJNE

JĘZYK POLSKI

Termin główny – 14 maja 2024 r. (wtorek) – godz. 9:00

Termin dodatkowy - 10 czerwca 2024 r. (poniedziałek) – godz. 9:00

Czas trwania egzaminu: **120 minut**

lub **180 minut** dla uczniów z SPE

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2024

W 2024 r. egzamin ósmoklasisty obejmuje wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach egzaminacyjnych dla trzech przedmiotów egzaminacyjnych, w tym języka polskiego.

JĘZYK POLSKI

1. **Zmniejszona liczba zadań** w arkuszu egzaminacyjnym.
 2. Za rozwiązanie zadań można uzyskać **45 punktów**.
 3. W części I arkusza (ok. 20 zadań opartych na dwóch tekstach) uczeń może zdobyć 25 pkt, w tym ok. 50% za zadania otwarte).
 4. W części II arkusza (wypracowanie) – temat do wyboru spośród dwóch: **rozprawka** albo **opowiadanie**.
-

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

- 1) rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; **określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju;**
- 2) **rozdziela gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, komedię, fraszkę, tren, balladę, tragedię** – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich; **rozpoznaje wiersz, przysłowie, komiks;**
- 3) **objaśnia morał bajki** oraz samodzielnie formułuje **przesłanie baśni;**
- 4) **omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia;**
- 5) **odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości;**
- 6) **odróżnia realizm od fantastyki;**
- 7) **charakteryzuje i ocenia bohaterów;**
- 8) **konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;**
- 9) **wyraża swój stosunek do postaci;**
- 10) **wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog;**

Kształcenie literackie i kulturowe

- 11) rozpoznaje w tekście literackim: **porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, neologizm, inwokację, symbol, alegorię** i określa ich funkcje;
- 12) rozpoznaje: **wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren**; odróżnia **wiersz rymowany i nierymowany (biały)**;
- 13) zna **pojęcie komizmu**, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje;
- 14) zna **pojęcie ironii**, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcje;
- 15) **określa** w poznawanych tekstach **problematykę egzystencjalną** i poddaje ją refleksji;
- 16) **nazywa** swoje **reakcje czytelnicze** (np. wrażenia, emocje);
- 17) dostrzega **swoistość artystyczną** dzieła;
- 18) **wykorzystuje** w interpretacji utworów literackich **odwołania do wartości uniwersalnych** związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji;
- 19) **wykorzystuje** w interpretacji tekstów literackich **elementy wiedzy o historii i kulturze**;
- 20) **wykorzystuje** w interpretacji utworów literackich potrzebne **konteksty**, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny;
- 21) **sprawnie czyta** teksty.

Odbiór tekstów kultury

Uczeń:

- 1) **określa temat i główną myśl** tekstu;
- 2) **identyfikuje nadawcę i odbiorcę** wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza);
- 3) **wyszukuje w tekście potrzebne informacje** oraz **cytuje** odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego;
- 4) **odróżnia** zawarte w tekście **informacje ważne od informacji drugorzędnych**;
- 5) **wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio** (ukryte);
- 6) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przerośnym;
- 7) **wyciąga wnioski** wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz);
- 8) **rozumie dosłowne i przerośne znaczenie wyrazów** w wypowiedzi;
- 9) **porządkuje informacje** w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 10) **dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi** (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity);

Odbiór tekstów kultury

- 11) **interpretuje** dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);
 - 12) **dostrzega różnice** między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i **określa funkcje** tych rodzajów piśmiennictwa;
 - 13) **identyfikuje** wypowiedź jako **tekst informacyjny, literacki, reklamowy**;
 - 14) **rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł** i **określa ich podstawowe cechy**;
 - 15) **znajduje** w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) **nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych**.
-

Kształcenie językowe

1. Gramatyka języka polskiego.

Uczeń:

- 1) **rozpoznaje** w wypowiedziach **podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik)** i wskazuje różnice między nimi;
- 2) **rozpoznaje** w tekście **formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych** – rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- 3) poprawnie **stopniuje przymiotniki i przysłówki** oraz używa ich we właściwych kontekstach;
- 4) **rozpoznaje** podstawowe **funkcje składniowe wyrazów** użytych w wypowiedziach (**podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik**);
- 5) rozróżnia i poprawnie zapisuje **zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące**;
- 6) **przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie**, a także **zdania w równoważniki zdań i odwrotnie** – odpowiednio do przyjętego celu;

Kształcenie językowe

- 7) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń;
 - 8) zna zasady tworzenia wyrazów złożonych;
 - 9) rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie;
 - 10) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań, rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone – i rozumie ich funkcje;
 - 11) odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie.
-

Zróżnicowanie języka

Uczeń:

- 1) **dostrzega zróżnicowanie słownictwa**, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. **terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy**) – określa ich funkcje w tekście;
- 2) **rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe**, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców;
- 3) **zna sposoby wzbogacania słownictwa**;
- 4) **rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu**;
- 5) **rozumie pojęcie stylu**, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny.

Komunikacja językowa i kultura języka

Uczeń:

- 1) rozumie, na czym polega **grzeczność językowa** i stosuje ją w wypowiedziach;
 - 2) **rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową** i stosuje się do nich;
 - 3) rozumie, na czym polega **błąd językowy**;
 - 4) świadomie **posługuje się różnymi formami językowymi** oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała.
-

Ortografia i interpunkcja

Uczeń:

- 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;
 - 2) **wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych;**
 - 3) **poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne;**
 - 4) **wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych;**
 - 5) **zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy;**
 - 6) **zna zasady pisania nazw własnych i nazw pospolitych;**
 - 7) **poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika.**
-

Tworzenie wypowiedzi

I. Elementy retoryki.

Uczeń:

- 1) funkcjonalnie **wykorzystuje środki retoryczne** oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
- 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; **redaguje plan kompozycyjny** własnej wypowiedzi;
- 3) **tworzy wypowiedź**, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych);
- 4) **wykorzystuje znajomość zasad formułowania tezy i hipotezy oraz argumentów** przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
- 5) **odróżnia przykład od argumentu**;
- 6) **przeprowadza wnioskowanie** jako element wyводу argumentacyjnego;
- 7) **zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi**, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
- 8) **rozpoznaje manipulację językową** i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi.

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2024

II. Mówienie i pisanie.

Uczeń:

- 1) **tworzy spójne teksty** związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;
- 2) **tworzy spójne wypowiedzi** w następujących formach gatunkowych: **zaproszenie, ogłoszenie, rozprawka, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, prosta notatka;**
- 3) **wykonuje przekształcenia na tekście cudzym**, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje;
- 4) **formułuje pytania do tekstu.**

III. Samokształcenie.

Uczeń:

- 1) **rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;**
 - 2) **rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.**
-

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2024

Lista lektur,

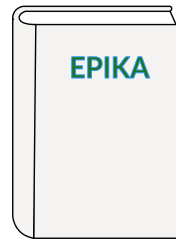
których znajomość treści i problematyki będzie sprawdzana.

Adam Mickiewicz
Śmierć Pułkownika

Jan Kochanowski
treny VII i VIII, fraszki

wiersze
wybranych poetów

Charles Dickens
Opowieść wigilijna

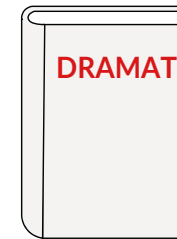
Aleksander Kamiński
Kamienie na szaniec

Henryk Sienkiewicz
Latarnik

Antoine de Saint-Exupéry
Mały Książę

Henryk Sienkiewicz
Quo vadis

Adam Mickiewicz
Pan Tadeusz

Juliusz Słowacki
Balladyna

Aleksander Fredro
Zemsta

Adam Mickiewicz
Dziady cz. II

Adam Mickiewicz
Reduta Orzona

Adam Mickiewicz
Świtezianka

Wypracowanie

OPOWIADANIE lub ROZPRAWKA

Należy powołać się na lekturę obowiązkową oraz inny tekst literacki.

Innym tekstem literackim może być:

- inna lektura obowiązkowa np. jedna z wcześniej wymienionych oraz z tych nieobowiązkujących na egzaminie w 2024 r. tj.
 - a) wybrane *pieśni* oraz *treny* I i V Jana Kochanowskiego
 - b) wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie* Adama Mickiewicza
 - c) Ignacy Krasicki, *Żona modna*
 - d) Sławomir Mrożek, *Artysta*
 - e) Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*
 - f) Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż).
- ulubiona książka
- lektura nieobowiązkowa

Tekstem literackim nie może być: powieść obrazkowa, manga, scenariusz filmowy lub gra komputerowa.

Wypracowanie

Wybiera się jeden z tematów i pisze się tekst na minimum 200 słów.

Ważne informacje

1. Wypracowanie będzie ocenione na 0 punktów, jeśli:

- będzie nie na temat
- nie będzie odwołania do lektury obowiązkowej
- praca będzie nieczytelna
- nie będzie rozwinięcia

2. Mniej punktów dostanie się, gdy wypracowanie będzie krótsze niż 180 słów.

Ocenie podlegać będzie tylko realizacja tematu, elementy twórcze lub retoryczne oraz kompetencje literackie lub kulturowe.

Pozostałe kryteria to 0 p.

Nie wolno pisać wypowiedzi obraźliwych lub promujących zachowania niezgodne z prawem oraz aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera np. nie wolno udowadniać, że Balladyna miała powody, by zabijać!

Wypowiedź krótka

ZAPROSZENIE

Co będzie sprawdzane?

- zgodność treści z poleceniem
- zachęta do czynnego uczestnictwa w wydarzeniu (dwa argumenty)
- 5 elementów dotyczących formy:
kto zaprasza? kogo zaprasza?
na co zaprasza? kiedy się odbywa?
gdzie się odbywa?

OGŁOSZENIE

Co będzie sprawdzane?

- zgodność treści z poleceniem
- zachęta do czynnego uczestnictwa w wydarzeniu (dwa argumenty)
- 5 elementów dotyczących formy:
kto ogłasza? dla kogo? o czym?
kiedy się odbywa? gdzie się
odbywa?

Na egzaminie może też pojawić się:
opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, prosta notatka.

JEŻELI PODOBAJĄ CI SIĘ NASZE MATERIAŁY ZAJRZYJ NA STRONĘ

www.drukasy.pl

Czy zastanawialiście się kiedyś, jak sprawić, by nauka języka polskiego była nie tylko efektywna, ale również fascynująca i pełna odkryć? Jeśli tak, to dobrze trafiliście.

Wszystkie materiały, które oferujemy:

- stawiają uczniów w centrum procesu nauczania, aktywnie angażując ich w odkrywanie i eksplorowanie materiału.
- umożliwiają dostosowanie tempa i poziomu trudności zadań do indywidualnych potrzeb ucznia.
- rozwijają nie tylko wiedzę merytoryczną, ale też umiejętności społeczne, krytyczne myślenie czy kreatywność.

A zmieniające się aktywności zapobiegają nudzie i monotonii, co przekłada się na wyższe zaangażowanie i lepsze wyniki w nauce! To doskonały sposób, by przygotować uczniów do wyzwań nowoczesnego świata, ucząc ich samodzielności, odpowiedzialności i miłości do nauki.

Co znajdziesz na naszej stronie www.drukasy.pl?

- **LEKTUROWNIKI**, które są kompleksowym opracowaniem lektury, przygotowanym pod kątem egzaminu ósmoklasisty (znajdziesz tam różnorodne zadania egzaminacyjne: otwarte i zamknięte, dzięki którym nie tylko utwalisz wiadomości na temat lektury, ale i powtórzysz materiał z zakresu podstawy programowej)
- **STACJE ZADANIOWE**, umożliwiające szybkie, aktywne powtórki przed egzaminem lub po omówieniu lektury
- **GRY TERENOWE, ESCAPE ROOMY**, które utrwalają materiał i ćwiczą dodatkowo kooperację, koncentrację, komunikację
- **PLANSZE EDUKACYJNE**, dzięki którym powtórzysz cały materiał z podstawy programowej związany z kształceniem literackim i kulturowym

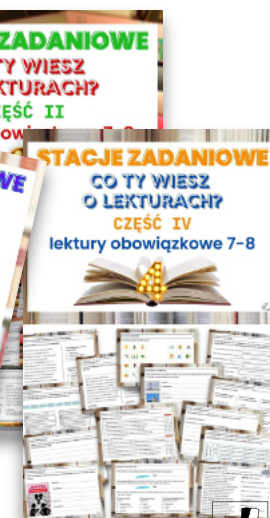
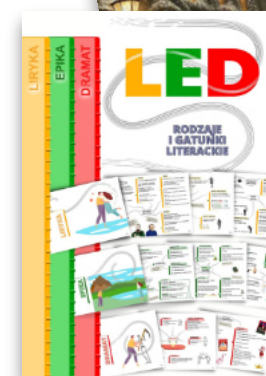
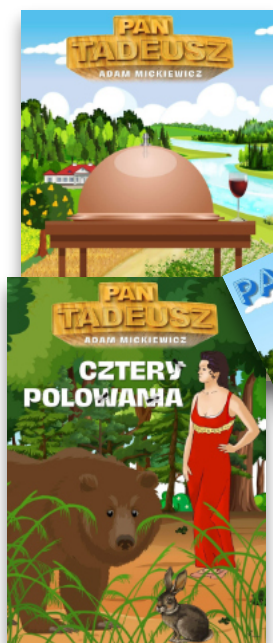
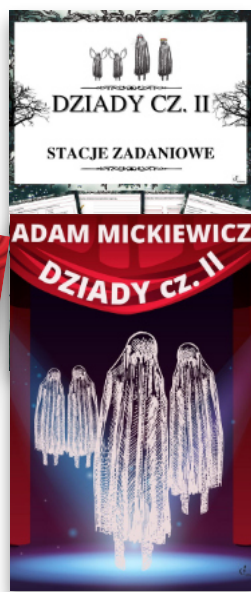
Oferowane przez Drukasy materiały przeznaczone są do pracy indywidualnej lub grupowej.

WRAZ Z ZADANIAMI OFERUJEMY KLUCZ ODPOWIEDZI! Dzięki temu każdy uczeń ma możliwość sprawdzenia poprawności wykonanego zadania oraz szybko uzyskuje informację zwrotną.

A może szukasz już scenariusza przedstawienia dla ósmoklasistów na zakończenie roku szkolnego?

Mamy ich kilka do wyboru! Zajrzyj na www.drukasy.pl Zakładka: zakończenie roku.

JEŻELI PODOBAJĄ CI SIĘ NASZE MATERIAŁY ZAJRZYJ NA STRONĘ www.drukasy.pl

Na stronie Fb Drukasy <https://www.facebook.com/Drukasy> możesz pobierać bezpłatnie wiele publikowanych przez nas materiałów. Zapraszamy również do skorzystania z materiałów płatnych na www.drukasy.pl

- **Lekturowe ebooki** przydatne przy omawianiu lektury lub na lekcjach powtórzeniowych. Co znajdziecie w środku? Przede wszystkim dużo zadań do pracy z tekstem, wklejki, karty pracy, mapy myśli, materiał do powtórek przed egzaminem oraz odpowiedzi do wszystkich zadań, tak by łatwo można było samemu sprawdzić czy zadanie zostało wykonane prawidłowo. Plik można drukować lub wyświetlać.
- **Lekturowe oraz tematyczne stacje zadaniowe, gry edukacyjne**, dzięki którym uczniowie łatwo i chętnie powtórzą i utrwalą wiadomości.
- **Dekoracje** na gazetki, przydatne podczas uroczystości szkolnych.
- **Scenariusze przedstawień teatralnych.**

Łączymy wiedzę z zakresu przedmiotów humanistycznych, dzięki czemu uczniowie szybciej się uczą i łatwiej dostrzegają konteksty, przydatne przy interpretacji utworów i pisaniu wypracowań.

Stawiamy na rzetelność, kreatywność oraz wysoką jakość materiałów.

Sprawdź nas i przekonaj się jak chętnie pracują uczniowie z naszymi materiałami.

Z pozdrowieniami

Ważne

Polub nas na www.facebook.com/Drukasy

Już niebawem następne gratisy.

Prezentacja powstała na podstawie:

<https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/o-egzaminie/>

https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_OSMOKLASISTY/2023/komunikaty/D20221591.pdf

https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_OSMOKLASISTY/Informatory/2024/20230817%20Informator%20Cz%C4%99C5%9B%C4%87%20og%C3%B3lna%20E8%20od%202024.pdf